

ЗВІТ
про результати опитування здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня бакалавра і магістра
психолого-природничого факультету
щодо якості освітнього процесу з реалізації освітніх програм

У терміни з 1.05.2021 р. по 10.05.2021р. в Рівненському державному університеті (РДГУ) було проведено опитування здобувачів вищої освіти психолого-педагогічного факультету (розпорядження ректора №14-01-03 від 30 квітня 2021 р.). Опитування здійснювалось анонімно з допомогою анкет, розміщених на веб-сайті факультету у google-формі (тексти анкет також представлені на вебсторінці Центру якості освіти РДГУ).

Мета опитування – з'ясування думки здобувачів вищої освіти про якість освітнього процесу в університеті з реалізації освітніх програм в аспектах: дотримання принципу студентоцентризму, якості освіти в РДГУ, якості освітніх програм, якості контрольних заходів, дотримання засад академічної доброчесності.

Кількість учасників опитування – 64 особи.

З них здобувачі:

освітнього ступеня бакалавра (I-IVкурс) – 75%;

освітнього ступеня магістра (I курс) – 25%.

Аналіз відповідей на питання щодо реалізації принципів студентоцентризму:

Відповіді респондентів дали змогу з'ясувати, що вони розуміють принцип студентоцентризму переважно як:

прагнення до комфортних умови навчання, (22%);

надання права на вибір власної освітньої траєкторії (14,6%);

залучення студентів до ухвалення рішень (14,6%);

справедливість (інколи поблажливість) з боку викладачів (12,2%);

забезпечення максимальної придатності до праці (12,2%);

залучення студентів до процесу оцінювання освітніх програм (9,8%).

Водночас, на думку більшості учасників опитування, наявність академічної свободи означає:

самостійність і незалежність викладачів і здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу (26,8%);

свободу слова і творчості (22%);

свободу поширення знань і інформації (19,5%);

свободу проведення наукових досліджень та використання їх результатів (17,1%);

свободу прагнення до істини (14,6%).

Відповіді на запитання стосовно стану реалізації зазначених можливостей засвідчили, що більшість опитуваних вважають форми і методи викладання відповідними принципам студентоцентризму та академічної свободи (69%). Проте 4,8% опитаних заперечили таку відповідність, а 26,2% не визначились з нею. При цьому 86,8% здобувачів освіти стверджували, що в університеті забезпечено можливість реалізувати їхню освітню траєкторію через вільний вибір вибіркових навчальних дисциплін, а 13,2% з них таку можливість заперечували.

Варто звернути увагу на той факт, лише 56,1% опитаних відповіли, що знають, до яких підрозділів університету можна звертатись по допомогу у складних ситуаціях (зокрема у випадках дискримінації, корупції або сексуальних домагань). Тобто значна частина учасників опитування (43,9%) виявилась необізнаною з такими відомостями.

Аналіз відповідей на питання стосовно якості освітнього процесу та проведення контрольних заходів:

Здобувачі вищої освіти надали досить високу оцінку можливостям набуття професійно значущих компетентностей під час теоретичного навчання: 93,5% з них зауважили, що вони отримують необхідні компетентності, 6,5% не задоволені цим аспектом професійної освіти.

Дещо нижчим виявився рівень задоволення компетентностями, отриманими під час практики: задоволені зазначеними результатами практики 80,4% респондентів, не задоволені – 12% респондентів, частково задоволені або ще не проходили практику – 7,6% респондентів.

Відповідно опитувані оцінили (за 5-бальною шкалою) обидва аспекти освітнього процесу таким чином:

Якість викладання професійно-практичних дисциплін	Якість організації практики
«5» – 47,8%	«5» – 38,1%
«4» – 32,6%	«4» – 33,3%
«3» – 10,9%	«3» – 16,7%
«2» – 8,7%	«2» – 7,1%
	«1» – 4,8%

Водночас 93,3% учасників опитування зазначили, що під час занять викладачі практикують проблемні питання, дискусії, відповідають на запитання студентів. Однак 6,7% з них не стикались з такою практикою.

При цьому, як стверджують 91,3% здобувачів освіти, викладачі вдаються до аналізу сильних і слабких сторін відповідей студентів, виконаних ними контрольних робіт та індивідуальних завдань. Проте, як повідомили 6,3% респондентів, такий аналіз з боку викладачів не здійснюється, а 2,4% зазначили, що він проводиться частково.

Позитивно оцінили свої можливості щодо безоплатного доступу до інфраструктури та необхідних для навчання інформаційних ресурсів університету 90,3% студентів. Висловили негативну оцінку зазначеної можливості 9,7% опитаних.

Також учасники анкетування висловили свої думки з приводу проведення контрольних заходів. Зокрема 64,2% респондентів повідомили, що інформація про строки, форми і критерії оцінювання навчальних досягнень розміщені на вебсайті університету. Натомість 30,2% стверджували, що така інформація на вебсайті відсутня. Інші 5,6% опитаних нічого не знали про таку інформацію.

На думку опитаних, правила проведення контрольних заходів є повністю (67,9%) або частково (30,2%) зрозумілими для них. Вважають їх незрозумілими та нечіткими 1,9% учасників анкетування.

При цьому 84,9% респондентів стверджували, що такі правила послідовно реалізуються під час проведення контролю. 13,2% респондентів зауважили, що вони реалізуються частково, а 1,9% вважали, що під час контрольних заходів має місце порушення необхідних правил.

Однак з процедурою оскарження результатів контрольних закладів виявились ознайомленими всього 71,2% здобувачів освіти. 15,4% стверджували, що така процедура не передбачена, а інші (13,6%) нічого про неї не відомо.

Аналіз відповідей на питання стосовно якості реалізації освітніх програм:

Відповідаючи на питання, які стосуються оцінки якості освітніх програм, 96,9% опитаних стверджували, що ознайомились зі своєю програмою; 85,9% вважають достатнім перелік запропонованих освітньою програмою дисциплін; 87,3% схвалили логіку їх викладання. Варто зауважити, що частина здобувачів вищої освіти не бачили програми, за якою навчаються (3,1%), не задоволені або не зовсім задоволені переліком навчальних дисциплін (14,1%), не задоволені (9,5%) або частково задоволені (3,2%) логікою їх викладання.

З погляду 79,7% учасників анкетування, їхні очікування співпали з реальним змістом їхньої освітньої програми. Водночас була зафіксована частка здобувачів, незадоволених (18,8%) або частково задоволених (1,5%) такою відповідністю.

На думку 90,3% респондентів, університет забезпечує безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та наукової діяльності в межах освітньої програми. 9,7% з них заперечують таку можливість.

Аналіз відповідей на питання стосовно реалізації принципів академічної доброчесності:

Відповіді здобувачів вищої освіти засвідчили, що переважна їх більшість (94,9%) отримали інформацію від науково-педагогічних працівників про академічну доброчесність та процедури її дотримання. Більшість із опитаних (94,9%) обізнані з поняттям плагіату та пов'язаними із ними можливими ризиками. При цьому більше половини респондентів (55,3%) визнають, що така проблема існує серед студентів. 71,8% студентів повідомили, що знають про те, що студентські кваліфікаційні роботи підлягають перевірці на наявність плагіату, проте доцільність такої перевірки визнають лише 43,6% опитаних. Виходить, що велика частина здобувачів освіти або ігнорують проблему плагіату, або не розуміють її сутності та вважають не потрібним здійснювати перевірку студентських робіт.

При цьому думки щодо ефективності використання програмного забезпечення задля запобігання плагіату розподілились таким чином:

на користь ефективності його використання висловились 57,5% опитаних;

заперечували доцільність його використання 42,5% опитаних;

69,4% респондентів повідомили про те, що їм відомо про заходи стосовно студентів, які вдаються до плагіату, а 22,2% з них стверджували, що такі заходи в університеті відсутні. Інші 8,4% опитаних відповіли, що їм невідома така інформація.

Учасники опитування висловили пропозиції щодо покращення якості освітнього процесу (11 відповідей), зокрема пропонували запровадити електронний розклад та повернутись до навчання оф-лайн. Наводимо пропозиції та оцінки учасників опитування дослівно:

«В нас все якісно та професійно. Дякую Психологам (викладачам) вони молодці стараються для студентів! Ми їх любимо і поважаємо!»

«Впровадити електронний розклад!!!!»

«Побажання щоб викладачі вчасно давали завдання на опрацювання»

«По можливості проводити заняття аудиторно»

«Не вдаватись до дистанційного навчання!»

«Більше розуміння між викладачами та студентами»

«Використовувати інноваційні технології»

«Викладачам більше розпитувати студентів що вони хочуть і за якою схемою їм краще навчатися»

Висновки:

У результаті проведеного анкетування нами було виявлено, що більшість здобувачів вищої освіти позитивно оцінює якість освітнього процесу з реалізації їхніх професійних програм в аспектах дотримання принципів студентоцентризму та академічної свободи, отримання професійно значущих компетентностей під час теоретичного навчання і практики, методики проведення начальних занять та організації контролю навчальних досягнень.

Учасники опитування переважно схвально оцінили зміст своїх освітніх програм, можливості доступу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для їх опанування.

Водночас рекомендуємо звернути увагу на те, що певна частина студентів висловили своє незадоволення згаданими показниками або не змогли визначитись з відповідями на питання щодо них, або вважали, що ці показники реалізуються частково.

Переважна більшість респондентів виявились обізнаними з явищем плагіату, але, на наш погляд, недостатньо усвідомлюють його сутність та наслідки, оскільки близько половини з них заперечують наявність проблеми плагіату в студентських роботах та доцільність їх перевірки на наявність запозичень.

Пропозиції:

1. Завідувачам кафедр – розглянути на засіданнях кафедр питання стосовно подальшого вдосконалення роботи щодо:

забезпечення принципу студентоцентризму та академічної свободи в освітньому процесі на факультеті;

покращення якості викладання професійно-практичних дисциплін та практики;

оптимізації методичних параметрів освітнього процесу в напрямках сприяння досягненню заявлених в освітніх програмах цілей; використання проблемних питань, дискусій, відповідей на питання студентів, аналізу якості їх відповідей та письмових робіт;

інформування про строки та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;

забезпечення чіткості і доступності правил проведення контрольних заходів; послідовного дотримання таких правил під час здійснення контролю.

2. Гарантам освітніх програм – проаналізувати зміст освітніх програм у контексті забезпечення результативної професійної підготовки здобувачів освіти та дотримання логіки викладання навчальних дисциплін.

3. Кураторам академічних груп – забезпечити здобувачів освіти інформацією про можливості отримання допомоги в складних ситуаціях та про процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних, зокрема, з корупцією, дискримінацією і сексуальними домаганнями.

4. Кураторам академічних груп та комісіям з академічної доброчесності – продовжувати роз'яснювальну роботу стосовно принципів академічної доброчесності, змісту та наслідків їх порушень.

5. Завідувачам кафедр – проаналізувати можливості підвищення рівня академічної культури здобувачів вищої освіти в аспекті оволодіння знаннями та вміннями щодо вивчення, опрацювання, цитування наукових текстів, підготовки курсових і кваліфікаційних робіт, тез та статей.

Відповідальна за роботу Центру якості освіти

доц. К. В. Джеджера